ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਜਿਦ ਅਤੇ ਅਨਜ
ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ
(2023 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2340)
ਅਗਸਤ 08, 2023
[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਾਈ ਅਤੇ ਜੇ. ਬੀ. ਪਰਦੀਵਾਲਾ*, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ: ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠੇ ਹਨ ਉਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਾਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 504 ਅਤੇ 506(2) ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਧਮਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 482 – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. – ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਜਬਰਦਸਤੀ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਬਰਦਸਤੀ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈ ਲਏ – ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ – ਸਹੀਪਣਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਬਰੀਕੇਟਡ ਲੱਗਦਾ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 395 – ਡਕੈਤੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੁਖਬਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਖਬਰ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਢਵਾ ਲਏ। ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ। 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 IPC - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 395 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ – ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ 'ਡਕੈਤੀ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਤਲਬ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 395 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ – 'ਡਕੈਤੀ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ – ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ – ਦੱਸੇ ਗਏ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਜਾਣਾ ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ "ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ – ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ – ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 390 – ਡਕੈਤੀ – ਚੋਰੀ ਜਦੋਂ ਡਕੈਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ:

ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਡਕੈਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ – ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਸਵੈਚ੍ਛਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਡਰ – ਦੂਜਾ, ਇਹ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ – ਤੀਜਾ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਸਵੈਚ੍ਛਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਟ ਆਦਿ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਲਈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 504 – ਇਰਾਦਤਨ ਅਪਮਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਉਤਤੇਜਨਾ – ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤੱਤ:

ਫੈਸਲਾ: ਸਿਰਫ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ, ਅਸਭਿਆਚਾਰ, ਰੂਖਾਪਣ ਜਾਂ ਅਹੰਕਾਰ, ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਤਨ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਤੇਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾਸ਼ੀਲ ਤੱਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਲਈ ਉਤਤੇਜਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ – ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 506 – ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ – ਕਦੋਂ:

ਫੈਸਲਾ: ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਜਬਰਦਸਤੀ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਬਰਦਸਤੀ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੰਭਵਤ: ਕਹਿਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 506 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗਾਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ – ਗਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ – ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਤਨ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਗਾਲੀਆਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਇਰਾਦਤਨ ਅਪਮਾਨ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਇਰਾਦਤਨ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 506(2) ਅਧੀਨ ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

ਸਟੈਚਿਊਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ – ਦੰਡ ਸਟੈਚਿਊਟ – ਵਿਆਖਿਆ:

ਫੈਸਲਾ: ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ – ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. – ਰੱਦ ਕਰਨਾ – ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਤਾਰਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ – ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼:

ਫੈਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਰੱਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਨ ਜਾਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਛੁਪੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ – ਸਿਰਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ – ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਬੇਤੁਕੀ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. – ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼:

ਫੈਸਲਾ: ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਖਿਕ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ – ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਲਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਹਨ।

ਦੇਰੀ/ ਲਾਚੇਸ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ:

ਫੈਸਲਾ: ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ – ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ., ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਯੋਗ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ – ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਧੁੰਦਲੇ ਅਤੇ ਆਮ ਹਨ – ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 32 ਅਤੇ 33]

ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ – ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪਿਛੋਕੜ – ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ:

ਫੈਸਲਾ: ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਖਰਾਬ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਪਰੀਤ ਅਤੇ ਸਖਤ ਪਰਿਣਾਮ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਆਇ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਬੀਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਨਾ ਪਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1992 ਐਸ.ਸੀ. 604;

[1990] ਸੁਪ.ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 259; ਰਿਸ਼ੀਪਾਲਨਾਥ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਔਧ 476; ਕਰੁੱਪਾ ਗੌਂਡੇਨ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1918 ਮਦਰਾਸ 821; ਔਰੰਧਾਈ ਮਾਵੀ ਬਨਾਮ ਕੱਲੀਦਾਈ ਮਾਨਹਨੀ, (1900-01) 5 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ. 372; ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਬਨਾਮ ਮਥੁਰਾ ਠਾਕੁਰ,[1901-02] 6 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ.72; ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਬਨਾਮ ਚੁੰਨੀਲਾਲ; ਦਯਾਭਾਈ, (1902) 4 ਬੋਮ ਐਲ.ਆਰ. 78; ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ, (2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522; [2004] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 147; ਰੇਵੇਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ, (2008) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370; [2007] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 906 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2340 ਦਾ 2023।

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 17.10.2022 ਵਿੱਚ CRLMP ਨੰਬਰ 15174 ਦਾ 2022 ਤੋਂ।

ਸਿੱਧਾਰਥ ਦਾਵੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੁਹੰਮਦ ਜ਼ਾਹਿਦ ਹੁਸੈਨ, ਮਿਸ ਜੀਮਲੀਟਾ ਏ.ਓ, ਉਤਸਵ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਅਰੁਤਮੋਜ਼ੀ ਜਾਵੇਦ ਸ਼ੇਖ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ., ਬ੍ਰਿਜੇਂਦਰ ਚਾਹਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵਿਸ਼ਵਾ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਵਿਸ਼ੇਕ ਸਰਨ, ਪ੍ਰਗਿਆ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਮਿਸ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ਾਦਮਾ, ਅਸ਼ੋਕਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਹਰਕੇਸ਼ ਰਾਥੋਡ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਪਖੋਕੇ, ਐਸ਼ਤ ਯਾਦਵ, ਅਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਾਏ, ਸੁਭਮ ਸਕਸੇਨਾ, ਆਕਾਸ਼, ਨਮਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਜੇ. ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

1. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 224 ਦੀ 2022 ਮਿਤੀ 19.09.2022 ਨੂੰ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਮਿਤੀ 17.10.2022 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 15174 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟਰਿਕਸ

3. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 ਨਾਮਲੀ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੀ 2022 ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

“... ਹੇਠਲਿਖਤ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਚੂਰਾਮ ਕਾਸਿਮਪੁਰ, ਪੀ.ਐਸ. ਮਿਰਜਾਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ [ਹੈ ਇਕਬਾਲ, ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਾਵੇਦ, ਵਾਜਿਦ, ਅਹਿਸਾਨ, ਅਲੀ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਦਾ ਭਰਾ ਮਹਿਮੂਦ ਅਲੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਦਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/1 ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮਜਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ 2021 ਦਾ ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਦੋ ਦੇਸ਼ੀ ਲੋਕ ਆਏ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਇਕਬਾਲ ਦੇ ਘਰ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਮਿਰਜਾਪੁਰ ਵਿੱਚ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਚੈਨ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਸੀਂ ਬੇਸਹਾਰਾ

ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਕਬਾਲ, ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਮਹਿਮੂਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜ਼ਾਬੇਦ, ਵਾਜਿਦ, ਅਹਿਸਾਨ, ਅਤੇ ਅਜਲਾਫ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਰੱਖ ਕੇ, ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਲਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਾਨੂੰ ਧਮਕਾ ਕੇ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਲੁੱਟੇ ਗਏ, ਅਸੀਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ, ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਤਾ ਸ੍ਰੀ/-ਰਾਮਕੁਮਾਰ 19.09.2022-ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਪੁੱਤਰ ਸਾਧੂਰਾਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕਾਸਿਮਪੁਰ, ਪੀ.ਐਸ. ਮਿਰਜਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਐਮ. ਨੰ. 97580413240।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

4. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਪਿੰਡ ਕਾਸਿਮਪੁਰ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/ਆਈ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਮਾਯਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/ਆਈ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਗਲਤ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ 2021 ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾ ਲਏ। ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਇੱਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ।

5. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2021 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਲਈ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 2022 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਣ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਹੋਈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਭਵ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਇਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀਨ ਨਿਆਂਕਾਲ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 15174 ਦੇ 2022 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਟ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

"ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਏ.ਜੀ.ਏ ਲਈ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 19.09.2022 ਨੂੰ

ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 0224 ਦੇ 2022 ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506, 323 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਏਜੀਏ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, 1992 ਸੁਪ. (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 335 ਅਤੇ ਮਿਸ ਨੀਰਾ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਲਾਸਟ ਪੀ.ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2021 ਐਸ.ਸੀ. 1918 ਅਤੇ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਪੀਲ (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ.3262/2021 (ਲੀਲਾਵਤੀ ਦੇਵੀ & ਲੀਲਾਵਤੀ & ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਾਊ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਛੁੱਟ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ

7. ਮਿਸਟਰ ਸਿੱਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਸੁਝਾਅਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ:-

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 1 ਹਨ, ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 17.10.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੇ 2022 ਦੀ 19.09.2022 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 & 323 ਅਧੀਨ ਛੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਉਰਫ ਦੱਲਾ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਇਥੇ), ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ, ਅਲੀਸ਼ਾਨ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ), ਜਾਵੇਦ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ), ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਜਿਦ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਇਥੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹਨ।

2. ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੀ 2022 ਮਿਤੀ 19.09.2022 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ (ਇਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4), ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕਾਸਿਮਪੁਰ, ਮਿਜ਼ਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/1, ਪਿੰਡ ਮਾਯਾਪੁਰ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ (ਇਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਵੇਦ, ਮੁਹੰਮਦ ਵਾਜਿਦ (ਇਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1), ਅਲੀਸ਼ਾਨ, ਅਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਮਹਿਮੂਦ ਸਭ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/1 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਇਕਬਾਲ, ਮਹਿਮੂਦ ਅਲੀ, ਜਾਵੇਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਮਹਿਮੂਦ ਵਾਜਿਦ, ਅਲੀਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਅਫਜ਼ਲ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤਾਣ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਸ

ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਉੱਤੇ ਕਰਵਾ ਲਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਲੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਚੁੱਪਚਾਪ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

3. ਇਹ ਆਦਰਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਲਕੁਲ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਵਿਰੁੱਧ ਡਕੈਤੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜੋ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ, ਆਰੋਪੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ, ਯਾਨੀ ਰੁ. 2 ਲੱਖ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਆਰੋਪੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸੱਟ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4. ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੰਗੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਘਟਨਾ 2021 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਘਟਨਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 2021 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 1 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਾਨੀ 19.09.2022 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਵਿਵਾਦ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 256/1, ਪਿੰਡ ਮਾਯਾਪੁਰ, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕਾਇਆ ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

5. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2017 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਲੋਂ ਬੇਵਜਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬੀ ਰਾਜ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਵਾਰ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਯਾ ਤਾਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਰੋਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਤੁਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ।

6. ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 10.05.2022 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਥਿਤ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਨੋਟਿਸ ਮੌਜੂਦਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੇ 2022 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 19.09.2022 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਰਥਕ ਹੈ।

7. ਇਹ ਆਦਰ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਾਸਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਬਦਨੀਯਤੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਉਰਫ ਬਾਲਾ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 2011 ਤੋਂ 2016 ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 2 ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਉਰਫ ਬਾਲਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦਰਯੋਗ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਈ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

8. ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 395, 504, 506 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ,

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ [ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ: ਆਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਮੋਹੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ), ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2019) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 706 ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 14 ਅਤੇ 16 'ਤੇ]

9. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦੇ 2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 19.09.2022 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬਮਿਸ਼ਨ

8. ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੋ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਏ. ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ @ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਮੂਦ ਅਤੇ ਦਿਲਸ਼ਾਦ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਤੀਜੇ ਪਕਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

i) ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀਜ਼ ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ @ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਨਾ ਤਾਂ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਾ ਸਾਇਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਕਬਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਮਾਨਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਇਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ii) ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਵਤ: ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਨਮ੍ਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਾਂ ਵਕਾਲਤਨਾਮਾ ਸਾਇਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ।

ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਚੁਣਿੰਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕੇਸ ਹੀ ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਕੇਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

B. ਇਕਬਾਲ @ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਮੀਰਜ਼ਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆ ਕੇ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 700 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਗਲੋਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਮੇਰਠ ਜ਼ੋਨ, ਮੇਰਠ, ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 11.02.2023, ਨੇ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ 1,00,00,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਹੈ।

i)ਪਿਛਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ: ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਦੁਨੀਆ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ 1990 – 1993 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ii) ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਨੋਟਿਸ: ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਸਰਕੁਲਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੱਜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

iii) ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ: ਧਾਰਾ 41ਏ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ।

iv) ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ੀਟਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ: ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ @ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ੀਟਰ, ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ, ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸੰਦੇਸ਼/ਸਿਗਨਲ ਭੇਜੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ/ਪੀੜਤ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇਗਾ।

v) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਿਤ ਲੋਕ, ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆ ਸਕੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਰਥਨ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਲੋਕ, ਭਿਆਨਕ ਲੋਕ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ(ਆਂ) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਖਿਲਾਫ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਆਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

vi)ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਝੂਠੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋਣ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਸਾਰੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਲੁੱਕ ਆਊਟ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

vii) ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

viii)ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ix) ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

x) ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਫੀਆ, ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ, ਬਲਾਤਕਾਰੀ, ਗੈਂਗਸਟਰ ਹੈ।

xi) ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਅੰਤਤਃ, ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਣਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਦਾ ਨੇਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

xii) ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਖਣਨ ਮਾਫੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ।

xiii) ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ (ਬੀਐਸਪੀ ਐਮਐਲਸੀ) ਦਾ ਪੂਰਵ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਖਿਲਾਫ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

xiv)ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਸੰਪਤੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ;

xv) ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ, 1956 ਅਧੀਨ ਕਈ ਨਕਲੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਕਲੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਰ ਹਨ;

xvi) ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗਲੋਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਜੋ ਕਿ 700 ਏਕੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰਫਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੰਸਥਾਪਕ ਚਾਂਸਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਵਾਹਿਦ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਇੱਕ ਟਰੱਸਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਖਣਨ ਠੇਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਸੰਪਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ।

xvii)ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਵੈਧ ਖਨਨ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

xviii)ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ, ਗੈਂਗ ਦਾ ਲੀਡਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗੈਂਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਨੋਵ□ਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ, ਅਵੈਧ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ, ਅਵੈਧ ਖਨਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹਥਿਆ ਰਹੇ ਹਨ।

xix)ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

xx)ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:- "482. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਚਾਉ — ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

xxi) ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੋਨਿਕਾ ਕੁਮਾਰ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ., ਜੋ ਕਿ (2008) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 781 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਅਧੀਨ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਰਤਣ ਖੁਦ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।

xxii)ਕਿ ਹੋਰ, ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਸ ਮਿਸਿਜ਼ ਧਨਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਪ੍ਰਸਨਾ ਕੁਮਾਰ, ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਐਸ.ਸੀ. 494 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹੀਏ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਕੀ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਦਬਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 122/2022 ਯੂ/ਐਸ 376, 323, 354(ਏ) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. & ਸੈਕਸ਼ਨ 7, 8 ਦੇ ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ. ਐਕਟ, 2012 ਨੂੰ ਪੀ.ਐਸ. ਮਹਿਲਾ ਥਾਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਦੇ ਚਮਕਦਾਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 122/ 2022 ਦੇ ਤੱਥ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸੰਜਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਜੀ ਇਕਬਾਲ @ ਬਾਲਾ 1990 ਤੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਨਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਹਥਿਆਉਣ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਮੇਤ 45 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 1990 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 57 ਦੀ 1990 ਅਧੀਨ 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਕਾਰਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਕਬਾਲ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

ਸੀਰੀ. ਨੰ. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਅਪਰਾਧ ਨੰ. ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ

1. 57 ਦੀ 1990 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

2. 53 ਦੀ 1991 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਚਿਲਕਾਨਾ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

3. 217 ਦੀ 1993 411, 420, 504, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬੇਹਟ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

4. 302 ਦੀ 2016 420, 467, 468, 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਕੋਟੈਕ ਤੀਜਾ ਗੌਤਮਬੁੱਧ ਨਗਰ

5. 196 ਦੀ 2017 420, 406, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

6. 246 ਦੀ 2017 420, 406, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਸਰਦਾਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

147, 148, 338, 420, 467, 468, 471, 120ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

7. 393 ਦੀ 2018 420, 467, 468, 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਜਨਕਪੁਰੀ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ

8. 52 ਦੀ 2018 147, 148, 439, 332, 504, ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

147, 148, 336, 420, 467, 468, 471, 120ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਧਾਰਾ 3(2)(5)ਏ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ

ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7 ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੋਧ ਐਕਟ

403, 437, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

9. 65 ਦੀ 2018 420, 467, 468, 120ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

10. 165 ਦੀ 2018 23 ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

11. 177 ਦੀ 2019 420, 506, 467, 468, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

467, 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

12. 178 ਦੀ 2019 420, 392, 394, 506, ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

354 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. 13. 587 ਦੀ 2019 120ਬੀ, 167, 467, 468, 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਦਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

14. 519 ਦਾ 2021 420, 466, 467, 468, 471, 120B ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

15. 83 ਦਾ 2022 23 ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

16. 97 ਦਾ 2022 504, 506, 386 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

17. 101 ਦਾ 2022 504,506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

18. 102 ਦਾ 2022 420, 467, 468, 471 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

19. 89 ਦਾ 87-88 468 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਾਦਕਲਾ ਫਾਰੈਸਟ ਰੇਂਜ

20. 29 ਦਾ 89-90 468 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਾਦਕਲਾ ਫਾਰੈਸਟ ਰੇਂਜ

21. 173 ਦਾ 89-90 468 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਬਾਦਕਲਾ ਫਾਰੈਸਟ ਰੇਂਜ

22. 53 ਦਾ 91 410 ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

23. 70 ਦਾ 91-92 410 ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

24. 71 ਦਾ 91-92 410 ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

25. 72 ਦਾ 91-92 410 ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

26. 103 ਦਾ 1992 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ 26 ਦਾ ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

27. 104 ਦਾ 1994 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

28. 105 ਦਾ 1992 379, 411 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਫਾਰੈਸਟ ਐਕਟ ਬਹਾਤ ਸਹਾਰਨਪੁਰ

29. 32 ਦਾ 2001 147, 148, 306 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ, ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ, ਹਰਿਆਣਾ

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਦਾ 2022 ਅਧੀਨ 395, 504, 506, 323 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.-

c) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਲਏ।

d) ਹੋਰ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਖੌਫ ਕਾਰਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਰ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਘਟਨਾ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

e) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ□ਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਹਨ।

f) ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਖਿਲਾਫ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਮਾਣਯ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 28.11.2022 ਦੇ ਸਟੇ ਆਰਡਰ ਕਾਰਨ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

ਦੇਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦਲੀਲਾਂ

a) ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਦ□ਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸੰਜਾਮਣ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

b) ਡਕੈਤੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 391 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲ ਕੇ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪੰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ, ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਡਕੈਤੀ" ਕਰਦਾ ਹੈ।

c) ਹੋਰ, ਲੁੱਟ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 390 ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਨੂੰ "ਲੁੱਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧੀ, ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬੰਦਿਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗਲਤ ਬੰਦਿਸ਼ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ (ਕੁੱਲ 6 ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਰਜ਼ੀਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਥਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

d) ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹੇਂਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 1057 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਈ) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਠਾਕੁਰ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ (1966) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 740 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੱਚੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਭਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ।

ਐਫ) ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਓਨੰਦਨ ਪਾਸਵਾਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, (1987) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 288

17. ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਪੂਰੀ ਠਾਕੁਰ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬਦਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਜਗੰਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਖਾਤੇ ਉੱਤੇ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹਿਦਾਇਤੁੱਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬੱਲਭ ਸਾਹਾਯ ਬਨਾਮ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਐਸ.ਸੀ. 258 : (1969) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 387, 393 : 1969 ਕ੍ਰਿ. ਐਲ.ਜੇ. 520] ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ :

"ਇਹ ਤਰਕ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਹਾਲੀਆ ਮਾਮਲਾ ਪੀ.ਵੀ. ਜਗੰਨਾਥ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1969 ਐਸ.ਸੀ. 215; (1968) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 789] ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਦਫਤਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਰਡਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਹਰ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਣ ਦੀ ਜਾਂ

ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਡਾ. ਜਗਨਨਾਥ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਪੂਰੀ ਠਾਕੁਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਓਨੰਦਨ ਪਾਸਵਾਨ ਦੀ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

9. ਮਿਸ ਗਰਿਮਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ, 28.11.2022 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

10.ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਤੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:-

1. ਕੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਅਧੀਨ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਰੂਰੀ ਤੱਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

2. ਕੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 504 ਅਤੇ 506(2) ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਧਮਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ? 3. ਕੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 2022 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ 2021 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ

ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ?

4. ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਜਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ?

ਚਰਚਾ

ਡਕੈਤੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ:-

11. ਡਕੈਤੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVII ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 390 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਲੁੱਟ" ਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਚੋਰੀ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 390 ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"ਸੈਕਸ਼ਨ 390. ਲੁੱਟ.—ਹਰ ਲੁੱਟ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਚੋਰੀ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।—ਚੋਰੀ ਤਦ "ਲੁੱਟ" ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪਰਾਧੀ, ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਡਰ।

ਜਦੋਂ ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।—ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਤਦ "ਲੁੱਟ" ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧੀ, ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਡਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ, ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ, ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਡਰ ਪਾ ਕੇ ਜਬਰ-ਵਸੂਲੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰ ਪਾ ਕੇ, ਡਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਬਰ-ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੀਜ਼ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ.—ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਕਦਰ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ, ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ, ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਡਰ ਪਾ ਸਕੇ।

ਉਦਾਹਰਣ

(ਅ) ਏ ਜ਼ੇਡ ਨੂੰ ਨੀਚੇ ਦਬਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਜ਼ੇਡ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ੇਡ ਦੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਗਹਿਣੇ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਜ਼ੇਡ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ। ਇੱਥੇ ਏ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਉਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜ਼ੇਡ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰੋਕ-ਥਾਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਏ ਨੇ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(b) ਐ ਜ਼ੈਡ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਿਸਤੌਲ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਪਰਸ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜ਼ੈਡ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਪਣਾ ਪਰਸ ਸੌਂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਐ ਨੇ ਜ਼ੈਡ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਪਰਸ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(c) ਐ ਜ਼ੈਡ ਅਤੇ ਜ਼ੈਡ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਐ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ੈਡ ਆਪਣਾ ਪਰਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ। ਜ਼ੈਡ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਆਪਣਾ ਪਰਸ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਐ ਨੇ ਜ਼ੈਡ ਤੋਂ ਪਰਸ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਿਆ ਹੈ, ਜ਼ੈਡ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਡਰ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ। ਐ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ੈਡ 'ਤੇ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(d) ਐ ਜ਼ੈਡ ਤੋਂ ਕਹਿ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਮੇਰੇ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ

ਸਾਨੂੰ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।" ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਲੁੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ੈਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

12. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 391 "ਡਕੈਤੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 391 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 391. ਡਕੈਤੀ। – ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲ ਕੇ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਮਿਟ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪੰਜ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ, ਹਰ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਡਕੈਤੀ" ਕਰਦਾ ਹੈ।"

13. ਧਾਰਾ 395 ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 395 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 395. ਡਕੈਤੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। – ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਡਕੈਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

14. ਚੋਰੀ 'ਲੁੱਟ' ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਤੁਰੰਤ, ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬੰਧਨ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੋਰੀ ਨੂੰ 'ਲੁੱਟ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਚੋਟ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬੰਧਨ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਸਵੈਚਾਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੋਟ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਅੰਤ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੋਟ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੋਟ ਆਦਿ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਚੋਰੀ ਲੁੱਟ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੋਟ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ।

15. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੂਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਡਕੈਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਔਧ 476, ਵਿੱਚ ਇੰਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ 'ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਚੋਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਜਾਂ ਚੋਟ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।"

16. ਕੁਰੁਪਨਾ ਗੌਂਡੇਨ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1918 ਮਦਰਾਸ 821, ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੋ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਓਤਰੁਦੀਨ ਮਾਂਝੀ ਬਨਾਮ ਕਲੁੱਦੀਨ ਮਾਂਝੀ, (1900-01) 5 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ. 372, ਅਤੇ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਮਥੁਰਾ ਠਾਕੁਰ, (1901-02) 6 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ. 72, ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੇਜ 824 ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ' ਨੂੰ ਅਸਰ ਦੇਈਏ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ ਜੋ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ' ਨੂੰ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ' ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ' ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਨ

ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਓਤਾਰਦਿਦ ਮਾਂਝੀ ਬਨਾਮ ਕਾਫਿਲੁੱਦੀ ਮਾਂਝੀ [(1900-01) 5 ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਨ. 372. ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ:

"ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਸਵਾਲ "ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਡਰ, ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਹਿੰਸਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਪ੍ਰਿਮਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੋਰੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਚੋਰੀ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ "ਡਕੈਤੀ" ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ।

18. ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਕੇਸ, ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤੱਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਆਓ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਹਨ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ, ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਚਲੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਈ ਮਾਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਰਕਮ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇੰਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈ ਜਾਣਾ "ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 390 ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ "ਨਹੀਂ"। ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਈਪੀਸੀ ਵਰਗੇ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਫਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

"ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ

ਸਹੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ; ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਰਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਸੱਖਣੀ ਅਤੇ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੈ।"

20. ਸਦਰਲੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਖਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਇਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਸੰਕੀਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।

21. ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੰਡਨੀਯ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 395 ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 503, 504 ਅਤੇ 506

23. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਅਧਿਆਇ XXII ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ, ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 503 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

"ਧਾਰਾ 503. ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ। — ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਸਾਧਨ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ। — ਕਿਸੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ

ਏ, ਬੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਬੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਏ ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 504 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

"ਧਾਰਾ 504. ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਜਿਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇ। — ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਹਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਦਾ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਕਸਾਹਟ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਧਾਰਾ 506 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:-

"ਧਾਰਾ 506. ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਲਈ ਸਜ਼ਾ। — ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ

ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ..."

ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ;

ਜੇਕਰ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਹੋਵੇ—ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਧਮਕੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਚੋਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਜਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਵਰਣਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ।*

24. ਧਾਰਾ 503 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

1) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਟ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣਾ;

ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ; ਜਾਂ

ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

2) ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

i) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ; ਜਾਂ

ii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ; ਜਾਂ

iii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ।

25. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਭੰਗ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ। ਸਿਰਫ਼ ਗਾਲੀ ਦੇਣਾ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਪਰ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਗਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504, ਆਈਪੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਗਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਦਰਾਕ ਜਾਂ ਠੰਡੇ ਸੁਭਾਵ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਗਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਆਮ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਾਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਸੁਭਾਵ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ।

26. ਸਿਰਫ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ, ਅਸਭਿਆਚਾਰ, ਰੁੱਖਾਪਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਇੱਜਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਜਰੂਰੀ ਤੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਇੱਜਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 504, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ ਬਨਾਮ ਚੁੰਬਹਿਲਾਈ ਦਯਾਭਾਈ, (1902) 4 ਬੌਮ ਐਲ.ਆਰ 78, ਵਿੱਚ, ਬੌਮਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ:-

"ਧਾਰਾ 504, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬੇਇੱਜਤੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਦੂਜੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਖੋਹਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੰਸਕ ਕਹਿਣ ਜਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ। ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

27. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਆਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸੀ।

28. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਾਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗਾਲੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਇਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਗਾਲੀਆਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਅੰਗ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

29. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਭਜਨ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਹਨ:

“(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਖ ਮੁਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 156(1) ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਿਵਾਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਜਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਪਰ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਜਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿੰਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਕਦਰ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਅਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜਿਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਉਪਚਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਦਨੀਅਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ।

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਨੰਬਰ 1, 5 ਅਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ 7 ਜਵਾਬ।

30. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ (ਸੀਆਰਪੀਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਆਦਾ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਹੁਤ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਦਿਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਕੇਵਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਦਿਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਹੋਰ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਜ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕੇਸ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਕੇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ/ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲਓ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਈ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਰੱਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਈ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ।

31. ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ,(2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 522, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਹ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਕਲਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬਾਰੀਕ ਫਰਕ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਕੇਵਲ ਅਜਿਹਾ ਮਟੀਰੀਅਲ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"5...ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਅਨਿਆਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਝਾਤ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।"

6. ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 866 : 1960 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 1239, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੰ. 869, ਪੈਰਾ 6)

(i) ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ;

(ii) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਖ ਮੂਲਯ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ;

(iii) ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੈ।

7. ਆਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ, ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ। ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰੇਗੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ, 'ਬੇਵਜਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਰ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਵਜਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ...."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ

32. ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 2021 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਬਹੁਤ ਧੁੰਦਲੇ ਅਤੇ ਆਮ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ,

ਸ਼ਾਇਦ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦੀ ਜੇਬ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠਾ ਜਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਕਿਵੇਂ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਲਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ।

33. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਜੋ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਕਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਲੈਜ਼ੀਬਲ ਅਤੇ ਕਨਵਿੰਸਿੰਗ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਦੇਰੀ ਲਈ, ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਆਮ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

34. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਧੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਚਾਰਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਣਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ੀਟਰ ਅਤੇ ਸਖਤ ਅਪਰਾਧੀ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ, ਜਦੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੱਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਖਰਾਬ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ੀਟਰ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਿਪਰੀਤ ਅਤੇ ਸਖਤ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਨਿਸਾਰ ਹੋਲੀਆ, (2008) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370, ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਮੰਡੇਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੌਜੂਦ ਮੰਡੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਬਿਨਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾ ਰਹੇ ਪਰ ਇਸੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਬੇਵਜਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਣ।

35. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਆਫ 2022 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਜ਼ਫਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸ਼ਾਹਰਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ

ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤ ਹਾਂ।

36. ਨਤੀਜਤਨ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 224 ਆਫ 2022 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 19.09.2022 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

37. ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ
ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ : ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate